

TOKO-KOKEISIIN TIIBETINTERRIERIN KANSSA ?

Tiibetinterrieri soveltuu älykkytensä, nopean reagoivuutensa, vauhdikkuutensa ja iloisuutensa ansiosta mainiosti tokoon. Kouluttaminen vaatii ohjaajalta välillä pitkää pinnaa ja kekseliäisyyttä, mutta johdonmukaisella ja sinnikkäällä harjoittelulla tiibetinterrieristä voi paljastua harvinaisen upea tokoilija. Huhut kertovat sellaisistakin tibbeistä, joilla on luontaisesti niin paljon miellyttämisenhalua, että kouluttaminen voi olla jopa helppoa.

Moni tiibetiläinen on jossain elämänsä vaiheessa käynyt koirakoulussa harjoittelemassa perustottelevaisuutta ja tottelevaisuusliikkeitä. Kilpailuihin uskaltaneita tibbejä voisi kuitenkin olla suurempi joukko kuin mitä tämän päivän tilastot tietävät esittää. Toivottavasti tulevaisuudessa näemme entistä enemmän näitä ihastuttavia, iloisia koiria TOKO:n kilpailutasollakin.

AGILITYSSÄ on ihan viime vuosinakin saavutettu huipputuloksia tibbejen keskuudessa. Mainittakoon tästä esimerkkinä FIN AVA **Sunny Start Nelly** (om. ja ohj. Sari Nieminen), joka oli vuoden 2006 valtakunnallisessa Agility-rankingissa Midi III:ssa upeasti 2. sijalla, ja joka on osallistunut useampana vuonna agilityn SM-kisoihin. Nelly on siirtymässä eläkkeelle kilpauraltaan, joten nyt toivottaisiin manttelin perijää tälle taitavalle nartulle.

Mutta entäs *tokoilevat* tibbet ?

TIIBETINTERRIERIT TOTTELEVAISUUS- KOKEISSA 1980-2006

1980-luvulla TOKO:ssa on kilpaillut ainakin 9 tiibetinterrieriä: **Anisseeddoolly**, om. Anne Miettinen; FIN TVA & MVA **Millan Mittu-Maari** (VOI -84) ja **Mandaraban Min-Zu-Pa** (-84 AVO), om.

Tere Kinnunen; **Karamain Falderosa** (AVO), om. Airi Suuronen, FIN MVA **Karamain Kirasheeba** (-88 ALO) om. Angela Hietala; FIN MVA, V-92 **Millan Bir-Ry** (-88 ALO, -89 AVO), om. Anna-Maija Aronen; **Sans-Rival Saint Nimba** (AVO), om. Katri Louhimies; **Redseeker Andora**, om. Elina Saari; **Yamdok Bar Zana Chan** (-88, -89 ALO), om. Tiina Kaarijärvi.

Suomen tottelevaisuusvalion FIN TVA -arvon on saavuttanut maassamme toiseksi kaksi tiibetinterrieriä, yksi uros ja yksi narttu. Ensimmäinen TVA-tibbe ja samalla Euroopan ensimmäinen TVA-tiibetinterrieri sekä maailman ainoa kaksoisvaliotiibetinterrieri oli FIN TVA & MVA **Millan Mittu-Maari** eli "Minttu" (om. ja ohj. Tere Kinnunen, nyk. Jääskeläinen), joka tuli valioksi Lahdessa toukokuussa 1984. Mintun teko oli legendaarinen. Siitä on kirjoitettu kuvan kera mm. kansainvälisesti kenties arvostetuimmassa rotuamme käsittelevässä teoksessa *Angela Mulliner: The Tibetan Terrier*.

Minttua ennen ei tiettävästi ollut Suomessa kilpaillut yksikään tiibetinterrieri TOKO-kokeissa. Ja kun Minttu tokoilut aloitti, niin siitä tulikin sitten kerralla tottelevaisuusvalio. Hieno korkkaus tibbejen tokohistorialle!

Tiibetinterrieri

Seuraavaa TVA-arvon saavuttanutta tibbeä saatiinkin odotella yli kymmenen vuotta. 1996 valioitui uros FIN TVA **Zarindan Huarica** "Tassu" (om. ja ohj. Minna Mynttinen). Tassu oli samalla ensimmäinen erikoisvoittajaluokasta (EVL) tottelevaisuusvalioksi tullut tibbe. Tassu teki historiaa myös voittamalla maailman ensimmäisenä tiibetinterrierinä kansainvälisen TOKO-kisan erikoisvoittajaluokan Helsingin Messukeskuksessa v. 1995, ja siitä tuli siten maailman tähän mennessä tiittävästi ainoa CACIOB:in (kansainvälinen toko-sertifikaatti) saavuttanut tiibetinterrieri. Suomalaiset tibbet ovat siis olleet monella tapaa edelläkävijöitä TOKO-rintamalla.

1990-luvulla, ennen vuotta 1995, kilpailevien tiibetinterrierien määrä oli noussut huikeasti verraten 1980-lukuun. Kilpailemassa kävi vuosina 1990-1995 peräti 27 tiibetinterrieriä, joista 24 oli uusia kokeilaita. 1990-luvun alussa varmaan sinnikkään kävijä oli **Karamain Kirasheeba**, jolla oli alokasluokan kilpailukäyntejä 5 ja avoimen luokan kilpailuja 6.

Muita AVO-luokassa kilpailleita koiria 1990-luvulla olivat FIN MVA **Karamain Xavier**, om. Tarja Tuovinen; FIN MVA EUV-91 **Karamain Zenowitha**, om. Anna-Maija Aronen; FIN MVA **Nat-Zan**

FIN TVA & MVA Millan Mittu-Maari

Faethon (om. Johanna Askola); **Nat-Zan Oliver** (om. Marita Kolanen); **Zcarina's Acey-Deucey** (om. Tea Valkonen) ja FIN TVA **Zarindan Huarica**.

Voittajaluokassa kilpaili 90-luvulla kaksi koiraa: **Millan Bir-Ry** ja **Zarindan Huarica**, joista jälkimmäinen kisasi kaikkiaan 23 kertaa saavuttaen yhteensä 12 ykköstulosta. ALO, AVO ja VOI-luokista Tassulla on vain ykköstuloksia, mutta EVL:ssä se saikin sitten kilpailla vähän enemmän, ennen kuin valionarvoon vaadittavat kolme ykköstulosta oli saavutettu.

Koko 1990-luvulla kilpaili yhteensä 32 tiibetinterrieriä TOKO:ssa. Alokasluokan läpäisi 19 koiraa ja avoimen luokan selvitti 2 koiraa. Mainittakoon, että 1980- ja 1990-luvulla alokasluokan läpäisemiseen vaadittiin 2 ykköstulosta (nykyään riittää yksi I-tulos) ja avoimen luokan läpäisemiseen 3 ykköstulosta.

2000-2006 on kilpailutahti hieman laimentunut 90-lukuun verrattuna. Vuoteen 2007 mennessä on kilpaillut 11 koiraa. Näistä parhaiten ovat menestyneet TK 2 **Karamain Nambalaya** "Neela", om. Merja Tuomi Espoosta, ja **Bono**, om. Katja Lepistö. Neela on kilpaillut avoimessa luokassa neljä kertaa (2005), joista hienosti kolme ykköstulosta ja koulutustunnus TK 2. Myös **Bono** on kilpaillut avoimessa luokassa 5 kertaa (2000-2001), saaden kahdesti yli 180 pistettä, kolme ykköstulosta sekä TK 2 koulutustunnuksen. Molemmilla koirilla on siis myös oikeus kilpailla jatkossa voittajaluokassa, joten jäämme odottelemaan tuloksia yli kymmenen vuoden tauon jälkeen tiibetinterriereiltä VOI-luokasta.

Parhaita pistesaaliita kautta aikojen ovat keränneet ALO-luokassa **Bono** upeat 197,5 p (max. 200), **Karamain Zenowitha** 190p,

FIN TVA Zarindan Huarica

Falamandus Dandy-Diapre 189,5 p (om. Tarja, Taina ja Titta Tuovinen). Näistä pistemääristä voidaan päätellä, että parhaimmillaan tibbeistä löytyy täydellisyyttä hipovaa bordercolliemaista toko-ainesta.

Avoimessa luokassa TOP 6 pistekerääjät ovat **Millan Bir-Ry** kahdella loistavalla pistesaldolla 195 p ja 191,5 p (max 200), **Bono** 187,5 p, **Zarindan Huarica** 186 p, **Karamain Xavier** 183,5 p **Karamain Zenowitha** 172,5 p **Karamain Nambalaya** 171 p.

Voittajaluokasta piste-ennätys on 302 p (max 320 p) **Zarindan Huaricalta**. Erikoisvoittajaluokassa on siis tähän mennessä kilpaillut vain yksi tiibetinterrieri, Tassu, jonka EVL:n korkein pistemäärä on 283 p KV-kokeesta Messukeskuksesta.

Ensi kerralla TOKO-palstalla lisää tibben hyvistä (ja ehkä vähän huonoistakin) puolista toko-koulutuksessa, sekä lisää tulostilastoja ja tokoilleita tibbejä vuosien varrelta.